

Merja Mäkisalo-Ropponen sd ym.

Toimenpidealoite kansallisen muistiohjelman jatkamisesta

Eduskunnalle

Muistisairaudet lisääntyvät Suomessa ja maailmanlaajuisesti jatkuvasti. Vuosittain Suomessa sairastuu noin 14 500 henkilöä muistisairauteen, ja tällä hetkellä Suomessa on lähes 200 000 muistisairasta, joista noin 7 000 työikäisiä. Muistisairaudet ovat kansansairauksia siinä missä sydän- ja verisuonisairaudetkin. Kehityskulun patoamiseksi ja muistisairaiden aseman parantamiseksi tarvitaan politiikan vahvaa fokuointia sairauden ennaltaehkäisyyn, hoitoon, kuntoutukseen sekä sairastuneiden arjen ja oikeuksien tukemiseen.

Kansallinen muistiohjelma on meillä toiminut muistipolitiikan tukijalkana, jolla erityisesti kuntapäättäjiä on tuettu pitkäjänteiseen ja kokonaisvaltaiseen politiikkaan. Suomessa on tällä hetkellä muistiohjelma vuosille 2012—2020. Kansalliselle muistiohjelmalle tarvitaan ehdottomasti jatkokausi vuosille 2021—2030, jotta tutkittuihin suosituksiin ja hyviin käytäntöihin turvaavaa politiikkaa voidaan jatkossakin tehdä ja kehittää edelleen koko maassa. Olemme olleet edelläkävijöitä, ja tätä asemaa ei tule menettää.

Muistisairaiden tilannetta on tarkoitus käsitellä jatkossa osana ikäohjelmaa. Tässä on riskinä se, että asenne- ja toimintatapojen tasolla tapahtuu muistisairauksien hoitoon ja muistisairaiden palveluihin liittyen taantumista ja palaamista vanhakantaan ajatteluun siitä, että muistisairaudet olisivat vain ikääntyneiden sairauksia. Jotta muistisairauksien kansallisesta tilanteesta ja niiden ennaltaehkäisyyn, hoidon ja kuntoutuksen tarvittavista toiminnoista saadaan ajantasainen kokonaiskuva, tuleekin toimien perustua tutkittuun tietoon ja sen pohjalta laadittuun kansalliseen muistiohjelmaan.

Keskeistä tälle uudelle ohjelmalle olisi rakentaa hallintoalat ylittäen yhdessä kolmannen sektorin kanssa aivoterveystieteen edistämisen ja muistisairauksien ennaltaehkäisyyn toimenpideohjelma vuodesta vuoteen, sillä aivoterveystieteen edistäminen alkaa jo äitiysneuvolasta. Lisäksi muistiohjelmasta on tärkeää rakentaa eri toimijoiden ja viranomaisten toimintaa ohjaava muistisairauksien palveluiden, hoidon ja kuntoutuksen eheä polku kaikenikäisille muistisairaille. Muistiohjelmassa tulee olla vahvasti mukana myös aivoterveellinen ravitsemus ja liikunnan edistäminen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin kansallisen muistiohjelman jatkamiseksi myös vuoden 2020 jälkeen ja tätä kautta muistisairauksien ennaltaehkäisyyn ja hyvän hoidon kehittämisen sekä muistisairaiden oikeuksien turvaamiseksi.

Toimenpidealoite TPA 71/2020 vp

Helsingissä 26.5.2020

Merja Mäkisalo-Ropponen sd
Sari Sarkomaa kok
Pasi Kivisaari kesk